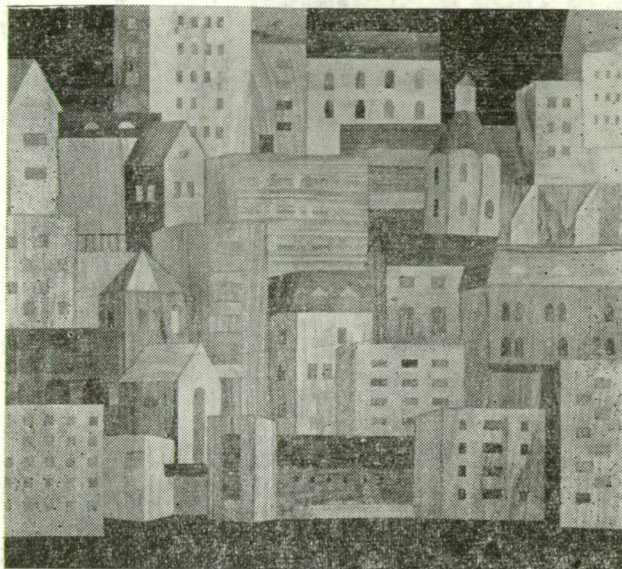

KRÓNIKA

T. NAGY IRÉN INTARZIAKIÁLLÍTÁSA

T. NAGY IRÉN: VÁROS

„Olyan ez a kiállítás, mint valami nemes hangzású zene. Megilletődve állok itt, mert nekem kell a kedves közönséget ebbe a zenébe bevezetnem. Az a szerepem, mint az opera nyitányának.” T. Nagy Irén intarziaművész kiállításának megnyitását, június 6-án, Szalay Ferenc festőművész vállalta a „nyitány szerepét”, hogy a külső, éppen zuhogó esős világból a közönséget a kiállítás világába vezesse.

T. Nagy Irén tanulmányait az iparművészeti főiskolán végezte, mestere Borsos Miklós volt. Eleinte térplasztikával foglalkozott, majd áttért a faltarziára. Az intarziaművészet nagy műlra tekint vissza, már az egyiptomiak, görögök, rómaiak, bizánciak is művelték. Ebből a korból fennmaradt emlékek száma még kevés, de a fénykorból, a XIV–XVII. századból szép számban maradtak fenn intarziadísztéses tárgyak. Nálunk olasz mesterek honosították meg Mátyás udvarában. A századfordulón hazai művészek közül többet vonzott az intarzia. Ezeknél a művészeknél — főként a régieknél — az intarzia jórészt bútordarab, vagy egyéb használati tárgy díszítő eleme volt. T. Nagy Irén, a Tömörkény Gimnázium művésztanára intarziái önálló műtárgyként jelennek meg, nem csupán mint díszítő elemek. Az anyag önmagát fejezi ki, s az anyag természetének megismerésével és az anyag jó kihasználásával érte el az alkotó a nemes hangzású zenére emlékeztető összhangzatos színhatást. A képek sorra megmutatják az intarzia maximális lehetőségét, a fa ezernyi színárnyalatának megtalálása teszi lehetővé, hogy megszülessen például a Kristály, a Kosztruktó, vagy a Virág című művei. Külön ki kell még emelni a faliszekrényeket, melyek mint funkcionális tárgyak szintén a kiállítás legszebb darabjai közé tartoznak.

T. Nagy Irén intarziáival gyakran szerepelt már kiállításokon. Hú maradványa Szalay Ferenc zenel hasonlatához, mondhatjuk, ezeken egy-egy hangként épült be a kiállítás anyagába, most viszont önállóan megszólaltatta az egész szimfóniát.

L. K.

PÉTERFY LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

Jékely Zoltán leányát — Aprily Lajos unokáját — vette feleségül; így anyósa vermondóink vermondója, Jancsó Adrienne lett. Hogy mi szükség erre az illetlen családfeltárára? Semmi más, csupán az, hogy tudassuk: művészcsalád-

INNEN- ONNAN

sebb része az, ahol a szerző összefoglalja azokat a választásokat, amelyeket a tanárok az irodalom mai szerepére vonatkozóan adtak. Ezekből is idézünk:

„Mi az irodalom szerepe ma? — Hiszek az irodalom tudatformáló szerepében és elkötelezettségében. Az irodalom szerepe ma is és mindig: az ember formálása, vagy ha úgy tetszik: teremtése. Nem hiszek az irodalom öncélúságában... — Hogy foglalkozzék a társadalmi kérdésekkel; ne elrugaszkodott elméncskés legyen, hanem a mindennapi ember mindennapi gondjainak, bajainak, vívódásainak tükrözője, segítője. — Jellemformáló, léleknemesítő, perspektívát, látókört felnyitó. — Az irodalom az emberi élet vetülete, szerepe ebből következik. Tükrözze is az emberi életet... tanítson, neveljen, szórakoztasson is bennünket. — Világnezetet adni, eligazítást az életbe...” A szerző ezt a feladatmegjelölést „régiesnek” tartja.

S mit tartanak legfontosabbnak ezek a tanárok az irodalom tanításában? „Hogy élvezni és érteni tudják a gyerekek az irodalmi műveket. — A múlt és a ma értékeinek feltárása, szemléltetése. — Hogy az irodalmi mű önmagától hasson lehetőleg, az esztétikai és etikai mondanivalót ne (csak) a tanár hangozza ki. — A művészetek és a társadalmi fejlődés közötti összefüggések érzékelése... az esztétikai hatásnak a nevelésben való hasznosítása. — Megszerettetni a könyvet és általában a művészeteket. — Az aljaság kifigurázása. — Lényegbevágó szerepe van a nevelés terén, az ismeretek bővítésében és egyúttal anyanyelvünk elmélyítésében. — Az irodalmi mű átérzését, gondolati mondanivalójának megértését. — A megszerettetését, az igazi érték felismerését. — Hogy tanulónk megismerjék népköltészetünket, nemzeti irodalmunk valamint a világirodalmaknak az adott életkorban feldolgozható legértékesebb műveit, az írók életrajzát, nemes emberi jellemvonásait. A tanulók az iskolából kikerülve rendszeres olvasókká váljanak. — A könyv, a betű megszerettetését — az írás tiszteltetését.”

A szociográfiában nagy hangsúlyt kap a tanárok szociális helyzetének vizsgálata,